

PORSGRUNN KOMMUNE

Forslag til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2023- 2035

Sammen om Porsgrunn

Bakgrunn

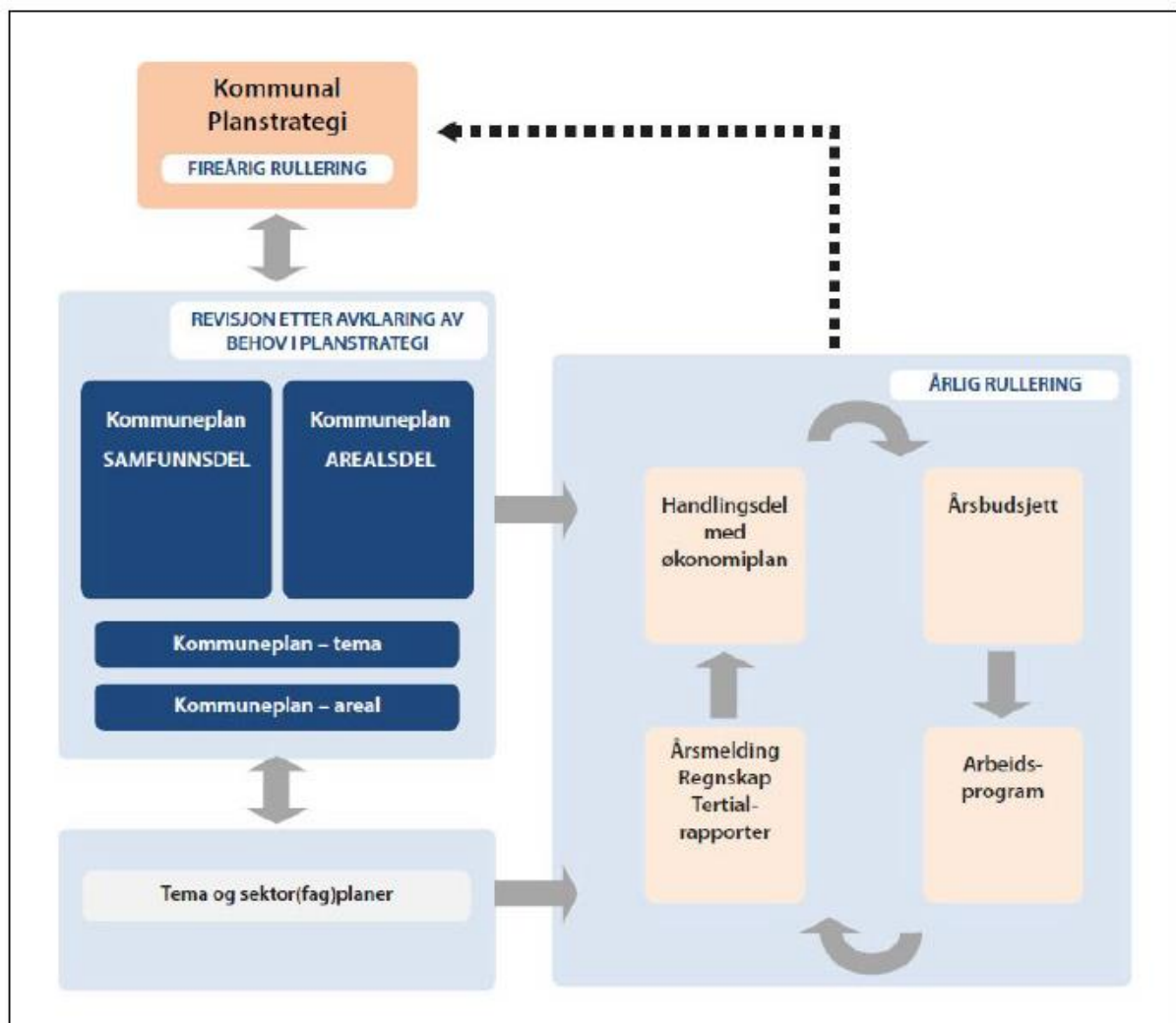
Kommuneplanen er Porsgrunn kommunes overordnede politiske styringsdokument. Planen er lovpålagt (jf. plan og bygningslovens § 11-1), og skal bestå av en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for Porsgrunn som lokalsamfunn og organisasjon. Den skal også beskrive kommunens langsiktige arealstrategi som grunnlag for den kommende revisjonen av den juridisk bindende arealdelen.

Den kommunale planstrategien for 2019-2023, vedtatt 10.12.2020, anbefaler revidering av kommuneplanens samfunnsdel. Revisjon av kommuneplanen er en krevende oppgave. Det er derfor viktig i planprogrammet å definere og begrense omfanget slik at kommunen kan klare å gjennomføre kommuneplanrevisjonen innenfor rimelig tids- og ressursbruk. Forslaget til planprogrammet bygger videre på den vedtatte prosjektplanen og utredningsbehovet som der er opplistet.

Som grunnlag for kommuneplanarbeidet skal det utarbeides et planprogram (jf. plan- og bygningsloven § 4-1). Planprogrammet legges frem som et ledd i oppstart og varsling av kommuneplanarbeidet, og skal ligge til grunn for det videre arbeidet med planen. Planprogrammet skal gjøre rede for formål, rammer og premisser i planarbeidet, samt vise til behovet for utredninger.

1. Planprogrammet

Kommuneplanens samfunnsdel er Porsgrunn kommunes overordnede styringsdokument. All annen planlegging, tjenesteproduksjon og virksomhet i kommunens regi skal søke å bidra til realisering av de mål og strategier kommuneplanen beskriver/fastsetter. I figur 1 presenteres en oversikt over det kommunale plansystemet, hvor koblingen mellom de forskjellige planene er synlig.

Figur 1: Det kommunale plansystemet

1.1. Formål med planarbeidet

Hovedformålet med arbeidet er å utarbeide en ny samfunnsdel for perioden 2023-2035.

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for samfunns-, tjeneste- og arealutvikling. Når revisjonen er gjennomført skal Porsgrunn kommune ha en kommuneplan som:

- fungerer som et overordnet politisk og administrativt styringsverktøy
- fungerer som et helhetlig og solid fundament for den langsiktige og bærekraftige samfunnsutviklingen av Porsgrunnssamfunnet
- fokuserer på utvikling og prioritering innenfor tjenesteområdene
- bidrar til økt forutsigbarhet, konsistens og tydelighet i dialogen med omverdenen, både lokalt og regionalt

Selve samfunnsdelen har altså to innretninger: å ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som *helhet* og kommunen som *organisasjon*. Med andre ord kommunen som samfunnsutvikler og kommunen som tjenesteleverandør.

1.2. Kommunal planstrategi 2019-2023

Den kommunale planstrategien for 2019-2023, vedtatt 10.12.2020 (sak 81/20).

Planprogrammet er en beskrivelse av hvordan prosessen med utvikling av en ny plan skal forløpe, i dette tilfellet kommuneplanens samfunnsdel.

Formålet med planprogrammet er blant annet å sikre forutsigbarhet i planarbeidet, så vel som gode og reelle medvirkningsprosesser. Planprogrammet skal gi statlige og regionale organer grunnlag for å vurdere om den planlagte planen vil være i konflikt med nasjonale og/eller regionale interesser. I tråd med Plan og bygningsloven av 2008 *skal* et planprogram omfatte følgende hovedpunkter:

- Formål for planprogrammet
- Tydeliggjøre behovet for spesifikke utredninger
- Fremdriftsplan, frister og deltakere
- Beskrivelse av medvirkningsopplegget
- Temaer og fokusområder

Planprogrammet skal sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn, hvor høringsfristen er 6 uker. Formannskapet i Porsgrunn kommune skal fastsette det endelige planprogrammet

1.3. Formål

Hovedformålet med arbeidet er å utarbeide ny samfunnsdel for perioden 2023-2035. I planprogrammet skal det tydelig beskrives hvordan arbeidet med Porsgrunn kommune sin nye samfunnsdel skal foregå.

Behovet for ny samfunnsdel er beskrevet i den kommunale planstrategien for Porsgrunn 2019-2023:

Det anbefales at samfunnsdelen blir revidert i planperioden. Det må utarbeides et oversiktsdokument som skal danne et kunnskapsgrunnlag for samfunnsdelen. Det er samlet relevant fakta og statistikk for å gi et oversiktsbilde av Porsgrunn kommune per nå. Langsiktige mål og vegvalg i kommuneplanens samfunnsdel skal bygge på utfordringene i oversiktsdokumentet, vedtatt planstrategi, regionale planer og sentrale føringer. Planen skal være et resultat av en omfattende prosess, der det vil bli åpnet for bred medvirkning og involvering. Planen skal være et levende styringsdokument, som gir forutsigbarhet og er forpliktende for folkevalgte og administrasjonen.

2. Organisering, prosess og medvirkning

2.1. Organisering

Formannskapet har rollen som samfunnsutvikler, og er kommuneplanutvalg og politisk styringsgruppe for planarbeidet. Gruppeledere som ikke sitter i formannskapet, deltar i møtene i kommuneplanutvalget. Planprogrammet fastsettes ordinært av planmyndigheten som er bystyret. Rådmannens ledergruppe er administrativ styringsgruppe for kommuneplanens samfunnsdel. Den administrative styringsgruppens rolle er å avklare organisering, prosess, framdrift, bemanning og ressursbruk og ta stilling til planprogram og kommuneplanen før politisk behandling. Ordfører og varaordfører kan tiltre når dette er ønskelig som representanter fra den politiske styringsgruppa. Arbeidet med kommuneplanen er prosjektbasert, og kommunalsjef for by- og kulturutvikling er prosjektansvarlig. Det er opprettet følgende administrativ organisering:

- Prosjektgruppe med prosjektleder fra virksomhet for Byutvikling
- Intern tverrfaglig administrativ prosjektgruppe

I tillegg er intensjonen å opprette:

- Temagrupper satt sammen av politikere, administrasjon og representanter fra Porsgrunnssamfunnet – dvs. eksterne referansemiljøer og bidragsytere som barn og unge, interesseorganisasjoner og nærings- og kompetansemiljøer

2.2. Politisk behandling

Formannskapet/kommuneplanutvalget vedtar om planprogrammet skal legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring. Hovedutvalgene vil være høringspart både i forbindelse med høring av planprogrammet, og i forbindelse med forslag til kommuneplanens samfunnsdel. I høringsperioden til forslag til kommuneplanens samfunnsdel legges det også opp til åpne seminarer/verksteder med politisk deltakelse.

2.3. Planprosess

Planprosessen er todelt. Første del er en prosess hvor planprogrammet for revidering av samfunnsdelen blir fastlagt, og deretter kommer prosessen for selve planleggingen og gjennomføringen av samfunnsdelen. Fremdriftsplanen for kommuneplanens samfunnsdel er vist i

tabellen under. Det tas sikte på at planprogrammet fastsettes av bystyret høsten 2022, og at ny samfunnsdel vedtas våren 2023.

Måned/Handling	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
2022												
Fastsettelse av prosjektplan			x									
Utarbeidelse av planprogram			x	x	x							
Planprogram på høring						x						
Utredninger						x		x	x	x		
Fastsettelse av planprogram									x			
Medvirkning						x		x	x	x		
Utarbeidelse av planforslag									x	x	x	
Førstegangsbehandling av planforslag i formannskapet												x
2023												
Planforslaget på høring	x											
Bearbeiding av planforslaget		x	x									
Planforslaget sluttbehandles				x								

2.4.Medvirkning

Det stilles krav til medvirkning og offentlighet i arbeidet med samfunnsdelen. Åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning skal etter plan og bygningsloven sikres for alle berørte aktører, både private og offentlige. Det skal derfor utarbeides en medvirkningsstrategi for kommuneplanarbeidet. Plan- og bygningsloven § 5-1 stiller krav til medvirkning, hvor kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte. I tråd med § 5-1, legger planarbeidet opp til en bred medvirkning på både politisk og administrativt nivå, i tillegg vil ulike foreninger og

grupperinger involveres. Aktuelle aktører vil være næringsliv, privatpersoner, organisasjoner og lignende.

2.5. Digitale verktøy

Framsikt er et digitalt verktøy for overordnet virksomhetsstyring. Programmet benyttes i Porsgrunn kommune og vi vil nå utvide bruken til også gjelde overordnet planarbeid. Det tas sikte på å bruke planmodulen i Framsikt i utforming og publisering av ny samfunnsdel. Planmodulen skal bidra til å sikre sammenheng mellom overordnede planer, handlingsprogram og virksomhetsplaner. Planen blir digital, og ligge på kommunens nettside.

Et godt plansystem er viktig for å sikre gjennomføring av vedtatte målsettinger. Gjennom handlingsprogrammet tildeles årlig ressurser til gjennomføring. Det har vært en utfordring å sikre at planene henger sammen og at prioriteringen av ressurser skjer i samsvar med overordnede målsettinger.

3. Forutsetninger for arbeidet

Plan- og bygningsloven (PBL) legger de rettslige rammene for planarbeidet. I § 11-1 heter det: «Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen.» Det må også merkes at alle føringer til en viss grad er tentative. Kommunen vil alltid være nødt til å være i stand til å omstille seg etter uforutsette utfordringer, slik vi har sett eksempler på under koronapandemien og med integreringen av ukrainske flyktninger.

3.1. FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Disse målene skal også legge premisser for arbeidet med kommuneplanen, og i planarbeidet skal det framkomme hvordan Porsgrunn kommune bidrar til å nå målene. I handlingsprogrammet 2022-2025 er det vedtatt verbalforslag at relevante bærekraftsmål for sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft legges til grunn i kommende planprosesser.

Figur 2: De tre pilarene for bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling hviler på tre grunnpilarer: Økonomiske forhold, sosiale forhold og miljøforhold. Disse er presentert i figuren over. I den kommunale planstrategien er det valgt ut seks relevante bærekraftsmål for Porsgrunn, disse er henholdsvis:

- Utrydde fattigdom, bærekraftsmål 1
- God helse, bærekraftsmål 3
- God utdanning, bærekraftsmål 4
- Mindre ulikhet, bærekraftsmål 10
- Bærekraftige byer og samfunn, bærekraftsmål 11
- Samarbeid for å nå målene, bærekraftsmål 17

De utvalgte bærekraftsmålene kan plasseres under to av tre bærekraftsdimensjoner. Økonomisk bærekraft er ivaretatt gjennom bærekraftsmål nummer 10 og sosial bærekraft er ivaretatt gjennom bærekraftsmål nummer 1, 3, 4 og 11. Bærekraftsmål nummer 17, samarbeid for å nå målene, er også inkludert. Dette er naturlig da det er et mål som inngår i alle bærekraftsdimensjonene, slik man kan se av figur 2. Det er ønskelig med utvalgte bærekraftsmål fra alle de tre dimensjonene, også dimensjonen for klima og miljø. Videre arbeid med bærekraftig utvikling og bærekraftsmålene i en lokal setting vil være en viktig del av prosessen med å revidere kommuneplanens samfunnsdel.

3.2. Statlige føringer og forventninger

Hvert fjerde år utarbeider regjeringen nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Disse skal legges til grunn for planarbeidet. De nasjonale forventningene fra 2019 beskrives i planstrategien.

Videre følger andre relevante føringer for kommuneplanarbeidet, merk at listen er ikke-uttømmende:

- Plan- og bygningsloven
- Folkehelseloven
- Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven
- Statlige planretningslinjer (SPR) for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Rikspolitiske retningslinjer for universell utforming
- Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for å styrke barn og unges interesser i planleggingen

- Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere
- Nasjonal jordvernstrategi
- Statlige planretningslinjer for klimatilpasning

3.3. Regionale føringer og forventninger

Videre følger andre relevante føringer for kommuneplanarbeidet, merk at listen er ikke-uttømmende:

- Regional plan for folkehelse i Telemark 2018-2030
- Regional strategi for forskning, innovasjon og næring 2022-2030
- Regional strategi for reiseliv og opplevelser 2022-2030
- Regional kompetansestrategi for Vestfold og Telemark 2021-2028
- Regionalt næringsprogram for landbruket i Vestfoldet og Telemark 2019-2022
- Regional plan for samordna areal og transport i Telemark
- Regional plan for samordna areal og transport i Grenland
- Regional klimaplan for Telemark 2019-2026
- Plan for intermodal godstransport
- Vestfold og Telemark – der mennesker møtes. Kulturstrategi 2021-2024
- Regional planstrategi 2020-2024
- Regional vannforvaltningsplan for Vestfold og Telemark 2022-2027
- Vestfold og Telemark fylkeskommunes internasjonale strategi

3.4. Kommunale føringer og forventninger

Det finnes flere overordnede planer og strategier, både av eldre og nyere dato som vil være førende for arbeidet med revidering av samfunnsdelen. I den kommunale planstrategien går det frem hvilke utredninger og strategier som forutsettes utarbeidet/revidert i forbindelse med kommuneplanarbeidet.

Digitalisering og nye løsninger

Porsgrunn kommune har lagt planer for digitalisering i de ulike sektorene, og samordner tiltakene i et forum som skal bidra til at planene blir realisert. Tiltakene favner både støtte til innbyggere for å mestre den digitale hverdagen, til pedagogiske verktøy, verktøy for effektivisering og ikke minst

trygghetsskapende teknologi. Velferdsteknologi og digitalisering på generelt nivå er pekt på som et viktig verktøy for å møte fremtidens ressursutfordringer.

4. Tema i revisjonen av samfunnsdelen

4.1. Overordnet visjon, mål og strategier

Porsgrunn kommune sin visjon er «Sammen om Porsgrunn». Den understreker at vi står sammen om å realisere muligheter og møte utfordringer i vår kommune. Sammen skal folkevalgte og ansatte i kommunen og innbyggerne i Porsgrunn forvalte de ressurser, tradisjoner, kvaliteter og verdier som utgjør Porsgrunn. Sammen skal vi gjøre Porsgrunn til et godt sted å leve og bo, hvor hver enkelt opplever at egen innsats, kreativitet og kompetanse nyttiggjøres.

I Porsgrunn har vi også fire verdier, fellesskap, likeverd, mangfold og raushet som skal fungere som en rettesnor i alt vi gjør. Våre holdninger og verdier skal gjenspeile i våre handlinger og hvordan vi oppfattes i møte med våre kolleger og kommunens befolkning.

Det er også godt etablert i kommuneorganisasjonen fire langsiktige utviklingsmål: 1) En god kommune å bo i, 2) en fremtidsrettet byutvikling, 3) et nyskapende og variert næringsliv og 4) en organisasjon med evne til endring og forbedring. Innenfor rammen av disse fire utviklingsmålene er det to hovedutfordringer som eksisterende samfunnsdel vektlegger som særlig viktige: befolkningsvekst og barn og unge.

En naturlig del av arbeidet med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel vil være å ta hensyn til og utforme et kunnskapsgrunnlag som gir en oversikt over endringer i samfunnet som helhet siden forrige samfunnsdels revisjon, samt en status på dagens utfordringsbilde. Særlig nytt i ny samfunnsdel vil imidlertid være en større forankring opp mot bærekraftsmålene. Bærekraftig utvikling er en fellesnevner for målene i kommuneplanen. En bærekraftig samfunns-, areal- og tjenesteutvikling er avhengig av de tre bærekraftsdimensjonene; miljømessig, økonomisk og sosiokulturell bærekraft. Kommuneplanens mål og strategier må kobles mot bærekraft, og hensynet til miljø, inkludering, folkehelse og samfunnssikkerhet, skal vektlegges og ivaretas på tvers av kommunens planer, mål og strategier.

5. Hvilke områder skal drøftes i planarbeidet?

5.1. Befolkningsutvikling i Porsgrunn

Ved utgangen av 2021 var det 36 624 innbyggere i Porsgrunn. Dette var en økning på 98 personer fra 2020, og en prosentvis økning på 0,27 %. Til sammenlikning hadde fylket en økning på 0,7 % og det var nasjonalt en økning på 0.63 %. Porsgrunn er en del av Grenlandssamarbeidet, som i tillegg til Porsgrunn kommune består av Skien, Bamble, Siljan, Drangedal og Kragerø kommuner. Befolkningstallet i de fire kommunene utgjør omtrent 120 000, hvorav flertallet bor i byområdet i Skien og Porsgrunn. Porsgrunn har de siste årene hatt fødselsunderskudd, samtidig som det har vært netto innenlands fraflytting. I 2018 og 2019 var det imidlertid nettoinnflytting fra andre kommuner til Porsgrunn med totalt 172 personer. Folkeveksten i kommunen har imidlertid i stor grad skyldtes nettoinnvandring, som har vært positiv over mange år. 11 % av befolkningen i Porsgrunn er innvandrere. Det er flest med bakgrunn fra Polen, Litauen og Syria. Porsgrunn er sammen med Horten den kommunen i Vestfold og Telemark med høyest andel av befolkningen bosatt i tettbygde strøk (95 %). I fylket som helhet er andelen 82 %.

Det forventes også en sterk økning i antall eldre i Porsgrunnssamfunnet i tiden fremover. Dette gjelder særlig for personer over 70 år, samtidig som andelen personer over 80 år i Porsgrunn er forventet å ligge 10-15% over landsgjennomsnittet fram mot 2040. Dette er problemstillinger som må og skal tas med i den langsiktige planlegging av utvikling i Porsgrunnssamfunnet.

5.2. Levekår og folkehelse

Rådmannen la i 2020 frem folkehelseoversikten for Porsgrunn kommune. «Sammen om Porsgrunnshelsa» gir en oversikt over befolkningens helsetilstand og faktorer som virker inn på denne. Generelt sett viser folkehelsestatistikk at Porsgrunn, med enkelte unntak, har en helsetilstand lik landet. I Porsgrunn er forskjellen i forventet levealder mellom de som har grunnskole som høyeste utdanning og de som har videregående eller høyere utdanning, større enn i landet som helhet. Forskjellen i forventet levealder er en indikator på sosiale

helseforskjeller i kommunen. Andelen i aldersgruppen 15–29 år som har psykiske symptomer og lidelser, er høyere enn i landet som helhet. Andelen barn (0–17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt, er høyere enn i landet som helhet. Frafallet i videregående skole er ikke vesentlig forskjellig fra landsnivået. Frafall er imidlertid en viktig folkehelseutfordring i hele landet. Ungdata-undersøkelsen viser at andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er fornøyde med lokalmiljøet, ikke er forskjellig fra landsnivået. Sentrale mål i folkehelsearbeidet er å fremme helse og trivsel for alle, forebygge sykdom og skader og bidra til å utjevne sosiale helseforskjeller. Sosial ulikhet er en økende folkehelseutfordring både nasjonalt og lokalt.

Porsgrunn har 13,5 % uføretrygdede, og mange arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne eller som er langtidssyke. Videre har vi en innvandrerbefolkning på 11 %, noe som gir både muligheter og utfordringer. Uføreandelen ligger generelt høyt i Telemark sammenliknet med nasjonale tall. I 2015-2017 var andelen uføretrygdede mellom 18-66 år i Norge 9,1 % og 11,5 % i Porsgrunn (26 % forskjell). Andelen som får sykmelding og uføretrygd er høyere i Norge enn i andre OECD-land. Porsgrunn kommune hadde 200 unge mellom 18 og 29 år som er uføretrygdet, ifølge tall fra 2020. I tillegg har kommunen 152 unge med arbeidsavklaringspenger, og 200 unge med kommunale stønader hver måned. Dette er f.eks. økonomisk sosialhjelp eller kvalifiseringsstønad. Dette tilsvarer 20 skoleklasser med unge innbyggere som ikke er i arbeid eller utdanning, som er alvorlig både for den enkelte og for samfunnet. Dette utenforskapet har ofte røtter i helsesituasjon, skoleopplevelser, selvbilde, psykiske lidelser osv., og det er et behov for en tverrfaglig og helhetlig plan med tiltak som kan redusere omfanget.

5.3.Næring og sysselsetting

Porsgrunn kommune hadde ifølge SSB 16 977 innbyggere i arbeid i 2021. Det er nesten like mye inn- som utpendling. I 2021 hadde Porsgrunn 8787 innbyggere som pendler til jobb i en annen kommune, og 8847 innbyggere som pendler til jobb i kommunen. Det er ellers mye inn- og utpendling til de andre kommunene i Grenland. Prosessindustrien dominerer næringsvirksomheten i Porsgrunn. Tidligere var denne virksomheten en del av Norsk Hydro,

men i dag er det Yara og Ineos som driver prosessanleggene for kunstgjødsel og polymer. Bilfinger Industrial Services Norway AS, Equinor, RHI Normag AS, Porsgrunds Porselønsfabrik, Isola AS, BEHA, Eramet og Norcem er andre viktige industriaktører i kommunen. Mange av virksomhetene er lokalisert i Herøya industripark, som huser rundt 80 leietakere med til sammen 2 500 ansatte. For industrien er all infrastruktur på plass: damp, kraftnett, gassforsyning og havner. Det er derfor attraktivt for bedrifter å etablere seg i kommunen. Samtidig har antall arbeidsplasser i industrien blitt redusert med 21 % eller drøye 700 arbeidsplasser de siste ti årene. Porsgrunn er av NHO rangert som nummer to i landet med tanke på næringsvariasjon. Porsgrunn er i liten grad avhengig av enkelte bransjer eller et fåtall bedrifter. Det er kun Oslo som kan vise til en større variasjon.

5.4. Arealstrategier

Arealpolitikken er et av kommunens viktigste virkemiddel for å sikre en bærekraftig utvikling. Porsgrunn kommune er i utvikling, og riktig lokalisering av boliger, kontorer, industri/lager, handel og offentlige/private tjenester er, sammen med gode arealer for lek, rekreasjon og friluftsliv, avgjørende for innbyggernes trivsel og transportbehov.

Det er føringer for arealbruken i den gjeldende kommuneplanens arealdel, og vedtak i forbindelse med Bypakke Grenland og i de nasjonale forventningene. Gjennom planrevisjonen bør prinsippene for langsiktig arealstrategi vurderes i lys av planleggingsprinsipper fastlagt i tidligere kommuneplaner og vedtak, og at prinsippene er i samsvar med regional og nasjonal arealpolitikk. Bypakke Grenland legger føringer for kommunens arealstrategi, dvs. at mye av kommunens arealbehov for tettstedsutvikling må dekkes gjennom transformasjon og fortetting. Det skal være en sammenheng mellom arealstrategiarbeid og kommunens visjon, mål og strategier. Hensikten med slike strategier er ofte å sikre en «rød tråd» og forutsigbarhet i by- og tettstedsutviklingen for kommunens innbyggere, så vel som for private utbyggere. Uttalte arealstrategier vil bidra til felles mål, og kan redusere konfliktnivået i enkeltsaker. Videre er det anbefalt i den kommunale planstrategien 2019-2023 at kommuneplanens arealdel bør revideres mot slutten av valgperioden.

5.5. Kommunens økonomi

Kommunene er grunnmuren i det norske velferdssamfunnet og har et bredt ansvar for sentrale og nasjonale velferdstjenester. Innenfor rammen av lover, regler og kommunens økonomi har kommunen mulighet til å foreta tilpasninger og prioriteringer i tjenestetilbudet i tråd med lokale ønsker og behov. Om lag 85 % av kommunenes inntektsrammer fastsettes av Stortinget gjennom kommuneopplegget i statsbudsjettet. Det er et mål for Porsgrunn kommune over tid å yte best mulige tjenester til innbyggerne innenfor de gitte rammene lovgivningen, økonomien og kommunens folkevalgte fastsetter. Det legges vekt på å sikre et stabilt og forutsigbart tjenestetilbud.

5.6. Klima, miljø og natur

Kommunedelplan for klima- og energi til Skien og Porsgrunn kommune for 2018-2025 ble vedtatt av bystyret den 19.04.18 (sak 27/18) og tilhørende Klimahandlingsprogram for 2018-2021 ble vedtatt den 06.09.18 (sak 68/18). Fra og med 2022 er Klimahandlingsprogrammet erstattet av klimabudsjett og blitt inkludert i kommunens handlingsprogram.

47 % av det direkte klimagassutslippene i Vestfold og Telemark fylke stammer fra Porsgrunn kommune. Den største kilden til utslipp i Porsgrunn er industrien, som står for ca. 95 % av klimagassutslippene. I kommunedelplanen for klima og energi er det satt overordnede mål hvor industri og sjøfart er ekskludert fra målsetningen. Porsgrunn og Skien har som overordnet mål at de totale klimagassutslippene (ekskludert industri og skipstrafikk) som skjer innen kommunegrensene skulle reduseres med 20 % innen 2020, sett i forhold til 2015. Det har vært en gradvis reduksjon av total utslipp (ekskludert industri og skipstrafikk) fra kommunen som geografisk enhet fra 2015 til 2020. Dersom man sammenligner utslippene i 2020 med referanseåret 2015, har direkte utslipp i Porsgrunn eksklusive industri og sjøfart hatt en nedgang på ca. 12,3 %. Reduksjonsmålet for 2020 satt i Kommunedelplan for klima- og energi, ble ikke oppnådd. De tre største utslippskildene i Porsgrunn i 2020 var veitrafikk (ca. 63 %), annen mobil forbrenning (ca. 17 %) og avfall og avløp (ca. 12 %). Alle sektorene har hatt reduksjon i utslippet av klimagasser fra 2015 til 2020 med unntak av jordbruk og annen mobil forbrenning.

Reduksjonsmålet for 2025 er 35% sett i forhold til referanseåret 2015. Foreløpige framskrivninger presentert i klimabudsjettet i handlingsprogrammet for 2022-2025 indikerer at kommunen ikke kommer til å nå dette målet. Samtidig er nedgangen i utslipp fra industrien i Porsgrunn den viktigste årsaken til nedgangen i klimagassutslipp fra Vestfold og Telemark de siste årene. Statens senter for utvikling av CO₂-håndteringsprosjekter, Gassnova, ligger i Porsgrunn, og Norcem er blant bedriftene som deltar i forsøkene med fullskala CO₂-fangst nasjonalt.

Porsgrunn har en kystlinje langs fastlandet på nesten 85 km sør i kommunen, med mange flotte badeplasser og muligheter for båtturer i skjærgården. Kommunen er sammen med fire andre kommuner medlem av Grenland friluftsråd.

5.7. Norges mest attraktive by

I 2021 vant Porsgrunn sammen med Skien attraktiv by-prisen, året før var også Porsgrunn nominert til denne prisen. Bakgrunnen var felles innsats og samarbeid om en positiv og bærekraftig byutvikling i Grenlandsområdet. Det handler om spennende byutvikling, grønn industri, nytt universitet, og ny infrastruktur. Gjennom dette arbeidet er det skapt mer levende bysentrum, noe som gjør det svært hyggelig å ferdes i gatene. Dette merkes godt i bybildet. I begrunnelsen til hvorfor byene har mottatt prisen heter det seg også at det i mange nabobyer og kommuner fremstår historisk konkurranse og lokal patriotisme som et hinder for å skape utvikling og se sin by eller sted som en del av en større helhet. I Grenland klarte imidlertid to nabokommuner, sammen med fylkeskommunen, Statens vegvesen, Jernbanedirektoratet og Statsforvalteren, å enes om felles prioriteringer i en bypakke, endelig godkjent i 2015. Bypakka har utløst betydelige investeringer i bymiljø og byrom, bedre forbindelser og mer miljøvennlig mobilitet gjennom satsing på kollektiv, gående og syklende.

Arbeidet med å utvikle tvillingbyene Porsgrunn og Skien er på ingen måte ferdig enda. Det handler om fortetning, bygging av boliger i sentrum, utvikling av attraktive byrom, bredt kulturtilbud m.v. Dette vil være et sentralt i arbeidet med samfunnsdelen.

